

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS INFORMACIJOS IR KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTO TYRIMŲ SKYRIUS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (8 5) 239 6170 / 239 6185
El. p.: tyrimai@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

Analitinė apžvalga
21/127

2021-12-09

Elektroninių cigarečių ir susijusių produktų prekyba bei jų atliekų tvarkymas

Darbe apžvelgiami elektroninių cigarečių ir susijusių produktų prekyba bei jų atliekų tvarkymas 18 šalių. Visose apžvelgtose šalyse bendra tai, kad elektroninės cigaretės neparduodamos nepilnamečiams iki 18 metų, o kai kuriais atvejais, pavyzdžiui, kai kuriose JAV valstijose – ir iki 21 metų. Nuotolinė prekyba (prekyba internetu) draudžiama Austrijoje, Australijoje, Belgijoje ir Latvijoje. Taip pat daugelyje šalių taikomi vienokie ar kitokie reklamos ribojimai.

Pažymėtina, kad, ypač aptariant padėtį ES ir EEE šalyse, darbe nėra apžvelgiami arba kartojami dalykai, reglamentuoti tabako direktyvoje 2014/40/ES. Be to, verta paminėti, kad aprašant elektroninių cigarečių reguliavimą labai mažai dėmesio skiriama vienkartiniams produktams, o kalbama apie elektronines cigaretes apskritai.

ES reguliavimas

2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo¹ 20 straipsnyje „Elektroninės cigaretės“ nustatyta:

1. Valstybės narės užtikrina, kad elektroninės cigaretės ir pildomosios talpyklos būtų pateikiamos rinkai tik tada, jei jos atitinka šią direktyvą ir visus kitus susijusius Sąjungos teisės aktus.

Ši direktyva netaikoma toms elektroninėms cigaretėms ir pildomosioms talpykloms, kurioms taikomas reikalavimas gauti leidimą pagal Direktyvą 2001/83/EB arba Direktyvoje 93/42/EEB nustatyti reikalavimai.

2. Elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų gamintojai ir importuotojai valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms pateikia pranešimą apie atitinkamus gaminius, kuriuos ketinama pateikti rinkai. Pranešimas pateikiamas elektronine forma prieš šešis mėnesius iki numatyto pateikimo rinkai. Pranešimas apie elektronines cigaretes ir pildomąsias talpyklas, jau pateiktus rinkai 2016 m. gegužės 20 d., pateikiamas per šešis mėnesius nuo tos dienos. Naujas pranešimas pateikiamas kiekvieną kartą, kai gaminys iš esmės pakeičiamas.

Pranešime, atsižvelgiant į tai, ar gaminys yra elektroninė cigaretė, ar pildomoji talpykla, pateikiama ši informacija:

- a) gamintojo, atsakingo juridinio ar fizinio asmens Sąjungoje ir, jei taikoma, importuotojo į Sąjungą pavadinimas / vardas ir pavardė ir kontaktiniai duomenys;
- b) visų gaminių (pagal gaminių prekės ženklą ir rūšį) sudedamųjų dalių ir jų vartojant susidarančių išsiskiriančių medžiagų, įskaitant jų kiekius, sąrašas;

¹ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=celex%3A32014L0040>

- c) su tomis gaminio sudedamosiomis dalimis ir jų išsiskiriančiomis medžiagomis susiję toksikologiniai duomenys, be kita ko, degimo metu, visų pirma nurodant poveikį vartotojų sveikatai juos įkvėpus ir atsižvelgiant, *inter alia*, į priklausomybę sukeliantį poveikį;
- d) informacija apie nikotino dozavimą ir įsisavinimą vartojant jį įprastu ar pagrįstai nuspėjamu būdu;
- e) gaminio sudedamųjų dalių, įskaitant, kai taikoma, elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų atidarymo ir pildymo mechanizmą, aprašymas;
- f) gamybos proceso, įskaitant tai, ar naudojama serijinė gamyba, aprašymas ir pareiškimas, kad gamybos procese užtikrintas šio straipsnio reikalavimų laikymasis;
- g) pareiškimas, kad gamintojas ir importuotojas prisiima visą atsakomybę už gaminio kokybę ir saugą, pateikęs jį rinkai ir vartojant jį įprastu ar pagrįstai nuspėjamu būdu.

Tuo atveju, kai valstybės narės mano, kad pateikta informacija nėra išsami, jos turi teisę prašyti papildyti atitinkamą informaciją.

Valstybės narės gali imti iš gamintojų ir importuotojų proporcingus mokesčius už joms pateikiamos informacijos gavimą, saugojimą, tvarkymą ir analizę.

3. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) skystis, kuriame yra nikotino, būtų pateikiamas rinkai tik tam skirtose pildomosiose talpyklose, kurių tūris yra ne didesnis kaip 10 ml, vienkartinėse elektroninėse cigaretėse arba vienkartinėse kapsulėse, o kapsulių ar rezervuarų tūris būtų ne didesnis kaip 2 ml;
- b) nikotino turinčiame skystyje būtų ne daugiau kaip 20 mg/ml nikotino;
- c) nikotino turinčiame skystyje nebūtų 7 straipsnio 6 dalyje išvardytų priedų;
- d) gaminant nikotino turintį skystį būtų naudojamos tik labai grynios sudedamosios dalys. Kitų medžiagų nei šio straipsnio 2 dalies antros pastraipos b punkte nurodytos sudedamosios dalys nikotino turinčiame skystyje gali būti tik itin mažais kiekiais, jei tokie kiekiai technologiškai neišvengiami gamybos metu;
- e) nikotino turinčiame skystyje būtų naudojamos tik tokios sudedamosios dalys, kurios jas kaitinant arba nekaitinant nėra pavojingos žmogaus sveikatai, išskyrus nikotiną;
- f) elektroninėmis cigaretėmis nikotino kiekis normaliomis vartojimo sąlygomis būtų nuosekliai dozuojamas;
- g) elektroninės cigaretės ir pildomosios talpyklos būtų neprieinamos vaikams ir būtų apsaugotos nuo sugadinimo, įskilimo bei pralaidumo ir turėtų mechanizmą, kuris užtikrintų, kad pildant neištekėtų skystis.

4. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų vienetiniuose pakeliuose būtų pateikiamas lapelis, kuriame nurodoma:
 - i) informacija apie gaminio vartojimą ir saugojimą, įskaitant nuorodą, kad gaminio nerekomenduojama vartoti jaunimui ir nerūkantiems;
 - ii) kontraindikacijos;
 - iii) įspėjimai konkrečioms rizikos grupėms;
 - iv) galimas nepageidaujamas poveikis;
 - v) priklausomybės sukėlimo geba bei toksiškumas ir
 - vi) gamintojo ar importuotojo bei kontaktinio juridinio ar fizinio asmens Sąjungoje kontaktiniai duomenys;
- b) elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų vienetiniuose pakeliuose ar bet kokioje išorinėje pakuotėje:
 - i) būtų pateikiamas visų gaminyje esančių cheminių medžiagų sąrašas (mažėjimo tvarka pagal svorį), nurodytas nikotino kiekis gaminyje ir iš vienos dozės gaunamas nikotino kiekis, gamybos serijos numeris ir rekomendacija laikyti gaminį vaikams nepasiekiamoje vietoje;
 - ii) nedarant poveikio šio punkto i papunkčiui, nebūtų 13 straipsnyje nurodytų elementų ar požymių, išskyrus 13 straipsnio 1 dalies a ir c punktus dėl informacijos apie nikotino kiekį bei kvapiąsias medžiagas, ir
 - iii) būtų vienas iš šių įspėjimų apie galimą žalą sveikatai:

„Šiame gaminyje yra nikotino, kuris yra itin didelę priklausomybę sukelianti medžiaga. Jo nerekomenduojama vartoti nerūkantiems.“

arba „Šiame gaminyje yra nikotino, kuris yra itin didelę priklausomybę sukelianti medžiaga.“

Valstybės narės nusprendžia, kurį iš tų įspėjimų apie galimą žalą sveikatai naudoti;

c) įspėjimai apie galimą žalą sveikatai turi atitikti 12 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus.

5. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) komerciniai pranešimai teikiant informacinės visuomenės paslaugas, spaudoje ir kituose spausdintuose leidiniuose, išskyrus leidinius, kurie skirti išimtinai prekybos elektroninėmis cigaretėmis ir pildomosiomis talpyklomis specialistams, ir leidinius, kurie yra spausdinami ir leidžiami trečiojoje šalyje, kuriose šie leidiniai nėra iš esmės skirti Sąjungos rinkai, tiesioginės ar netiesioginės elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų reklamos tikslais būtų draudžiami;
- b) komerciniai pranešimai per radiją tiesioginės ar netiesioginės elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų reklamos tikslais būtų draudžiami;
- c) būtų draudžiama bet kokio pobūdžio vieša ar privati informacija radijo programose tiesioginės ar netiesioginės elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų reklamos tikslais;
- d) būtų draudžiama renginiuose, vykdančių veiklą ar atskiram asmeniui teikiama bet kokio pobūdžio vieša ar privati informacija tiesioginės ar netiesioginės elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų skatinimo tikslais, susijusi su keliomis valstybėmis narėmis ar teikiama keliose valstybėse narėse ar turi kitokią tarpvalstybinę poveikį;
- e) elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų atžvilgiu būtų draudžiami komerciniai audiovizualiniai pranešimai, kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES.

6. Šios direktyvos 18 straipsnis taikomas tarpvalstybinei nuotolinei prekybai elektroninėmis cigaretėmis ir pildomosiomis talpyklomis.

7. Valstybės narės reikalauja, kad elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų gamintojai ir importuotojai kompetentingoms valdžios institucijoms kasmet pateiktų:

- i) išsamius duomenis apie pardavimo apimtis (pagal gaminio prekės ženklą ir rūšį);
- ii) informaciją apie įvairių vartotojų grupių, įskaitant jaunimą, nerūkančiuosius ir pagrindinę dabartinių vartotojų grupę;
- iii) gaminių pardavimo būdą ir
- iv) visų rinkos tyrimų, vykdytų siekiant surinkti pirmiau nurodytą informaciją, santraukas, įskaitant jų vertimą į anglų kalbą.

Valstybės narės stebi elektroninių cigarečių bei pildomųjų talpyklų rinkos pokyčius, įskaitant bet kokius įrodymus apie tai, kad jų naudojimas jaunimą ir nerūkančiuosius pripratina prie nikotino ir galiausiai prie tradicinio tabako vartojimo.

8. Valstybės narės užtikrina, kad pagal 2 dalį gauta informacija būtų viešai prieinama interneto svetainėje. Skelbdamos tą informaciją, valstybės narės tinkamai atsižvelgia į būtinybę saugoti komercinę paslaptį.

Paprašius valstybės narės suteikia visą pagal šį straipsnį gautą informaciją Komisijai ir kitoms valstybėms narėms. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad komercinės paslaptys ir kita konfidenciali informacija būtų saugomos laikantis konfidencialumo reikalavimų.

9. Valstybės narės reikalauja, kad elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų gamintojai, importuotojai ir platintojai sukurtų ir prižiūrėtų informacijos apie bet koki įtariamą tų gaminių neigiamą poveikį žmonių sveikatai rinkimo sistemą.

Jei bet kuris iš tų ekonominės veiklos vykdytojų mano ar turi priežasčių manyti, kad elektroninės cigaretės ar pildomosios talpyklos, kurias jis turi ir kurios yra skirtos pateikti ar yra pateiktos rinkai, nėra saugios ar kokybiškos ar koku nors kitu požiūriu neatitinka šios direktyvos reikalavimų, tas ekonominės veiklos vykdytojas nedelsdamas imasi taisomųjų veiksmų, būtinų, kad atitinkamas gaminyje atitiktų šios direktyvos reikalavimus, būtų pašalintas ar atšauktas iš prekybos. Tokiais atvejais taip pat reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojas nedelsdamas informuotų valstybių narių, kuriose tas gaminyje yra pateikiamas ar planuojamas pateikti, rinkos priežiūros institucijas ir

pateiktų išsamią informaciją, visų pirma, apie pavojų žmonių sveikatai ir saugai, apie visus taisomuosius veiksmus, kurių imtasi, ir tokių taisomųjų veiksmų rezultatus.

Valstybės narės taip pat gali prašyti ekonominės veiklos vykdytojų pateikti papildomos informacijos, pavyzdžiui, apie elektroninių cigarečių ar pildomųjų talpyklų saugos ir kokybės aspektus arba bet kokią neigiamą poveikį.

10. Komisija ne vėliau kaip 2016 m. gegužės 20 d. ir prireikus vėliau teikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitas apie galimą riziką visuomenės sveikatai, susijusią su pildomų elektroninių cigarečių vartojimu.

11. Elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų, atitinkančių šio straipsnio reikalavimus, atveju, kai kompetentinga valdžios institucija nustato arba turi pagrįstą priežastį manyti, kad konkrečios elektroninės cigaretės ar pildomosios talpyklos arba tam tikros rūšies elektroninės cigaretės ar pildomosios talpyklos galėtų kelti didelę riziką žmonių sveikatai, ji gali imtis atitinkamų laikinųjų priemonių. Ji nedelsdama informuoti Komisiją ir kitų valstybių narių kompetentingas valdžios institucijas apie priemones, kurių imtasi, ir pateikti visus patvirtinamuosius duomenis. Komisija, gavusi tokią informaciją, kuo greičiau nustato, ar laikinoji priemonė yra pagrįsta. Komisija informuoja atitinkamą valstybę narę apie savo išvadas, kad ta valstybė narė galėtų imtis atitinkamų tolesnių priemonių.

Jei taikant šios dalies pirmą pastraipą konkrečių elektroninių cigarečių ar pildomųjų talpyklų arba tam tikros rūšies elektroninių cigarečių ar pildomųjų talpyklų pateikimas rinkai buvo pagrįstai uždraustas bent trijose valstybėse narėse, Komisijai pagal 27 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl tokio draudimo taikymo visose valstybėse narėse, jei toks taikymo išplėtimas yra pagrįstas ir proporcingas.

<...>

Airija

Elektroninės cigaretės turi būti leistos naudoti Sveikatos produktų ir reguliavimo tarnybos, jei jos parduodamos arba reklamuojamos medicininiais tikslais, pavyzdžiui, kaip priemonė, padedanti mesti rūkyti. Jei tarnyba leidimo neišduoda, už elektroninių cigarečių saugumą ir kokybę atsako gamintojai, importuotojai ir platintojai. Tačiau iki šiol tarnyba jokioms elektroninėms cigaretėms tokio leidimo neišdavė.

Elektroninių cigarečių skysčiai laikomi chemikalais, ir jų atliekos turi būti tvarkomos kaip cheminių medžiagų².

Australija

Neteisėta pirkti ar parduoti elektronines cigaretes, kuriose yra nikotino, nebent jos būtų išduodamos su mediko receptu. Daugelyje valstijų ir teritorijų taip pat draudžiama naudoti elektronines cigaretes vietose, kuriose draudžiama rūkyti.

Pavyzdžiui, Naujojo Pietų Velso valstijoje elektroninės cigaretės ir jų skysčiai, kuriose yra nikotino, nuo 2021 m. spalio 1 d. išduodami tik su mediko receptu. Mažmenininkams (ne vaistinėms) draudžiama parduoti šiuos produktus su nikotinu, įskaitant ir prekybą internetu. Elektroninės cigaretės nebuvo patvirtintos kaip pagalbinė priemonė norintiems mesti rūkyti. Be to, elektroninės cigaretės su nikotinu parduodamos tik pilnamečiams asmenims. Kitos elektroninės cigaretės taip pat parduodamos tik pilnamečiams. Mažmeninės prekybos vietose jų reklamos neturi būti ir jos turi būti laikomos nematomoje vietoje³.

Elektroninių cigarečių baterijų atliekos turi būti tvarkomos kaip ir visos baterijos. Elektroninių cigarečių apvalkale esančio plastiko atliekos turi būti tvarkomos kaip plastikas, prieš tai

² Vaping (using e-cigarettes): <https://www2.hse.ie/wellbeing/quit-smoking/vaping-using-e-cigarettes.html>

³ Smoking and tobacco laws in Australia: <https://www.health.gov.au/health-topics/smoking-and-tobacco/about-smoking-and-tobacco/smoking-and-tobacco-laws-in-australia#ecigarette-laws>

įsitikinus, kad jis švarus. Skysčių talpos taip pat tvarkomos kaip plastikas arba stiklas, tik reikia įsitikinti, kad jos švarios⁴.

Austrija

Elektroninių cigarečių gamintojai arba importuotojai elektronines cigaretes ir susijusius produktus gali siųsti tik kitiems įmonėms arba prekybininkams. Tuo tarpu siuntimas šalies viduje vartotojams arba siuntimas iš užsienio (į užsienį) vartotojams draudžiamas. Elektroninių cigarečių ir skysčių reklama iš esmės draudžiama. Be to, nuo 2019 m. pradžios tabako produktų ir susijusių gaminių, įskaitant elektronines cigaretes, pardavimas nepilnamečiams draudžiamas⁵.

Belgija

Elektroninės cigaretės laikomos tabako produktais. Jos neparduodamos nepilnamečiams. Jų reklama draudžiama. Taip pat draudžiama prekyba elektroninėmis cigaretėmis internetu⁶.

Danija

Reguliavimas atitinka ES direktyvos 2014/40/ES reikalavimus.

Nuo 2021 m. balandžio 1 d. prasidėjo draudimo parduoti aromatines elektronines cigaretes pereinamasis laikotarpis.

Nuo 2021 m. spalio 1 d. prasidėjo standartizuotų elektroninių cigarečių pakuočių ir bet kokių išorinių pakuočių pereinamasis laikotarpis.

Nuo 2022 m. balandžio 1 d. baigsis aromatinių elektroninių cigarečių draudimo pereinamasis laikotarpis. Šie produktai galės būti tik su tabaku arba mentoliu.

Nuo 2022 m. spalio 1 d. baigsis standartizuotų elektroninių cigarečių pakuočių ir bet kokių išorinių pakuočių pereinamasis laikotarpis, ir pakuotės turės būti suvienodintos⁷.

Estija

Elektronines cigaretes draudžiama parduoti ir jas naudoti nepilnamečiams. Tabako ir panašių produktų reklama draudžiama, tačiau ji leidžiama specializuotose publikacijose, skirtose profesionalams⁸.

JAV

Iš esmės visose JAV valstijose ir priklausančiose teritorijose nustatytas pirkėjo amžius, nuo kada gali būti parduodamos elektroninės cigaretės. Tai intervalas nuo 18 iki 21 metų. Pavyzdžiui, nuo 18 metų elektroninės cigaretės gali būti parduodamos Arizonoje, Aidahe, Kanzase, Mičigane, Misūryje, Montanoje, Šiaurės Karolinoje, Pietų Karolinoje, Vakarų Virdžinijoje ir Viskonsine, taigi mažumoje valstijų. Aliaskoje jos parduodamos nuo 19 metų, o visose kitose valstijoje – nuo 21 metų. Be to, daugelyje valstijų mažmeninei prekybai elektroninėmis cigaretėmis reikia gauti leidimą

⁴ How To Throw Away Vape Pods: <https://www.vaperempire.com.au/blog/how-to-throw-away-vape-pods/>

⁵ E-Zigaretten und Liquids: <https://www.sozialministerium.at/Themen/Gesundheit/Drogen-und-Sucht/Tabak-und-verwandte-Erzeugnisse.html>

⁶ Que dit la loi sur la cigarette électronique?: <https://www.tabacstop.be/e-cigarette/que-dit-la-loi-sur-la-cigarette-electronique>

⁷ Regulations on electronic cigarettes: <https://www.sik.dk/en/business/legal-guides/e-cigarettes/regulations-electronic-cigarettes>; When will the rules for electronic cigarettes and refill containers come into force?: <https://www.sik.dk/en/business/legal-guides/e-cigarettes/when-will-rules-electronic-cigarettes-and-refill-containers-come-force>

⁸ Tobacco Act: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/529012018001/consolide>; Advertising Act: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/Riigikogu/act/521122020005/consolide>

(licenciją). Mažmeninė prekyba šiuo atveju apima prekybą prie prekystalio, pardavimo automatus ir prekybą internetu. Ir čia esama tam tikrų ypatumų, pavyzdžiui, Delavere licencijos reikia norint prekiauti skysčiais elektroninėms cigaretėms, o ne prekybai pačiomis elektroninėmis cigaretėmis⁹.

Elektroninių cigarečių atliekos ir skysčių atliekos dėl ant jų esančio nikotino turi būti tvarkomos kaip pavojingos atliekos. Atskirai tvarkomos baterijos – jos išmetamos į specialų konteinerį¹⁰.

Jungtinė Karalystė

Po šalies pasitraukimo iš ES reikalavimai elektroninėms cigaretėms iš esmės liko tokie patys kaip ES. Elektroninės cigaretės ir skysčiai parduodami tik pilnamečiams asmenims. Be to, reklamos pranešimuose negali būti vaizduojami asmenys, kurie atrodo jaunesni nei 25 metų¹¹.

Kanada

Nikotino koncentracija paduodamose elektroninėse cigaretėse negali viršyti 20 mg/ml. Elektronines cigaretes draudžiama parduoti ar duoti nepilnamečiams. Draudžiama parduoti elektronines cigaretes ir susijusius produktus taip, kad jie patiktų jaunimui. Draudžiami tam tikri šių produktų ingredientai ir skoniai. Produktams, kurie, kaip teigiama, padeda mesti rūkyti, reikia gauti *Health Canada* leidimą tam, kad jie galėtų būti reklamuojami, parduodami arba importuojami. Elektroninių cigarečių reklama prekybos vietose turi būti tokia, kad jos negirdėtų ir nematytų jaunimas. Be to, nuo 2019 m. spalio mėn. gali būti parduodamos elektroninės cigaretės su kanapių ekstraktais¹².

Plastikinės elektroninių cigarečių dalys ir susiję produktai patenka į neperdirbamas atliekas, tuo tarpu baterijos tvarkomos atskirai. Baterijos surenkamos mažmeninės prekybos vietose¹³.

Latvija

Įstatyme dėl tabako produktų, žolinių produktų rūkymui, elektroninių rūkymo įrenginių ir jų skysčių tvarkymo nustatyta, kad elektroninės cigaretės gali būti tiek su nikotinu, tiek be jo. Elektroninės cigaretės ir susiję produktai negali būti parduodami arba įsigijami nuotoliniu būdu. Šie produktai negali būti parduodami nepilnamečiams. Nepilnamečiai taip pat negali dalyvauti prekyboje šiais produktais. Elektroniniai rūkymo įrenginiai gali būti reklamuojami tik publikacijose, skirtose profesionalams; reklama taip pat leidžiama specializuotose prekybos vietose. Verslininkai, kurių pagrindinė veikla susijusi su elektroniniais rūkymo įrenginiais, negali būti renginių arba asmenų rėmėjai¹⁴.

Lenkija

Draudžiama elektronines cigaretes parduoti nepilnamečiams. Draudžiama pardavinėti elektronines cigaretes ir jų sudedamąsias dalis nuotoliniu būdu, taip pat ir iš užsienio. Taip pat

⁹ U.S. E-Cigarette Regulations - 50 State Review (2021): <https://www.publichealthlawcenter.org/resources/us-e-cigarette-regulations-50-state-review>

¹⁰ Tips for Safe Disposal of E-Cigarettes and E-Liquid Waste: <https://www.fda.gov/tobacco-products/products-ingredients-components/tips-safe-disposal-e-cigarettes-and-e-liquid-waste>

¹¹ Legal Age To Vape & More Vaping Laws in the UK: <https://www.newvaping.com/blogs/news/legal-age-to-vape>

¹² Vaping product regulations: <https://www.canada.ca/en/health-canada/services/smoking-tobacco/vaping/product-safety-regulation.html>

¹³ E-cigarettes, vapes and vape cartridges: <https://www.calgary.ca/uep/wrs/what-goes-where/e-cigarettes-vape-pens-cartridges.html>

¹⁴ Law on the Handling of Tobacco Products, Herbal Products for Smoking, Electronic Smoking Devices and Their Liquids: <https://likumi.lv/ta/en/en/id/282077>

draudžiama šių produktų reklama. Gamintojams ir importuotojams neleidžiama remti sporto, kultūros, švietimo, sveikatos ir visuomeninių renginių¹⁵.

Nyderlandai

Draudžiama elektronines cigaretes parduoti nepilnamečiams. Ribojama jų reklama: ji leistina tik specializuotose prekybos vietose. 2020 m. šalies vyriausybė paskelbė, jog nuo kitų metų palaipsniui bus uždraustos aromatinės elektroninės cigaretės, kad jų vartojimas būtų mažiau patrauklus jaunimui, tačiau tabako aromato elektroninės cigaretės bus ir toliau leidžiamos¹⁶.

Norvegija

Iki 2020 m. buvo draudžiamos elektroninės cigaretės, kurių skystyje buvo tabako ir nikotino. Tačiau tokie produktai galėjo būti privačiai įsivežami ir vartojami. Taip pat buvo reikalaujama, kad tabako produktai ir elektroninės cigaretės be nikotino būtų parduodami tik pilnamečiams asmenims. 2021 m. šį reguliavimą pradėta keisti. Nikotinas bus pripažintas teisėtu produktu. Pardavimo procedūroje, ypač kiek tai susiję su pakuotėmis, turės būti išvengta produktų reklamavimo. Taip pat elektroninės cigaretės ir susiję produktai turi atitikti ES reikalavimus¹⁷.

Prancūzija

Prekyba vienkartinėmis elektroninėmis cigaretėmis leidžiama. Elektroninės cigaretės gali būti naudojamos kaip medikamentai, pavyzdžiui, padedantys mesti rūkyti, tačiau tam reikia, kad produktas gautų prekybos leidimą. Šiuo metu nei vienam tokio tipo produktui prekybos leidimas nėra išduotas, taigi elektroninės cigaretės nėra laikomos medikamentu. Jei produktas nėra laikomas medikamentu, taikomos Vartojimo kodekso nuostatos dėl bendrojo produkto saugumo. Elektroninės cigaretės neparduodamos nepilnamečiams.

Elektroninių cigarečių baterijos ir jų apvalkalai turi atitikti aplinkos reikalavimus, taip pat ir reikalavimus dėl elektroninių atliekų tvarkymo¹⁸.

Suomija

Pagal Tabako įstatymą vienkartinis įrenginys, kuriame yra skystis be nikotino, nelaikomas elektronine cigarete. Jei įrenginio nikotino turintis skystis turi išduotą licenciją pagal Vaistų įstatymą, jis laikomas vaistu. Elektroninių cigarečių ir susijusių produktų rinkodara, įskaitant reklamą, draudžiama¹⁹.

Švedija

¹⁵ Status prawny papierosów elektronicznych: https://prawo.ug.edu.pl/sites/default/files/_nodes/strona-pia/33461/files/38balwicka.pdf; Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19960100055/U/D19960055Lj.pdf>

¹⁶ 7 basics on e-cigarettes and vaping in the Netherlands: <https://www.blenheim.nl/en/blog/7-basics-on-e-cigarettes-and-vaping-in-the-netherlands/>; Dutch extend smoking rules to cover e-cigarettes, plan to ban flavours: <https://www.dutchnews.nl/news/2020/06/dutch-extend-smoking-rules-to-cover-e-cigarettes-plan-to-ban-flavours/>

¹⁷ Norwegian Regulations on E-Cigarettes: <https://www.dailyscandinavian.com/norwegian-regulations-on-e-cigarettes-insights-for-vapers/>

¹⁸ Cigarette électronique: <https://www.economie.gouv.fr/dgccrf/Publications/Vie-pratique/Fiches-pratiques/cigarette-electronique>

¹⁹ Electronic cigarettes, refill containers and nicotine-containing liquids: [https://www.valvira.fi/documents/18508/0/Ohje_sahkosavukkeiden_ja_niissa_kaytettavien_nesteiden_ominaisuuksista_ENG.pdf/1d2fe8e0-51e4-cf02-414e-c19fbc896dcc?t=1591352271018](https://www.valvira.fi/web/en/tobacco/-tupakan-tuotevalvonta/-sahkosavukkeet-ja-nesteet-; Guidelines on the properties and requirements for electronic cigarettes and the liquids used in electronic cigarettes and the labelling of unit packets: <a href=)

Asmenys, kurie ketina užsiimti mažmenine elektroninių cigarečių ir susijusių produktų prekyba, apie tai privalo informuoti atitinkamą savivaldybę. Elektroninės cigaretės gali būti parduodamos tik pilnamečiams. Nuotolinė prekyba elektroninėmis cigaretėmis iš užsienio gali vykti tik po to, kai registruojamasi Švedijos visuomenės sveikatos agentūroje. Agentūra ima rinkliavas už pranešimą apie kiekvieną naują produktą (3 tūkst. SEK) ir už kiekvieną pranešimą apie reikšmingą pokytį produkte (2,5 tūkst. SEK)²⁰.

Šveicarija

Elektroninės cigaretės kurį laiką pateko į Įstatymo dėl maisto produktų reguliavimo sritį ir buvo laikomos vartojimo produktais. Tačiau priėmus naujos redakcijos Įstatymą dėl tabako produktų elektroninės cigaretės bus laikomos tabako produktais, kuriems taikomi tam tikri ribojimai, pavyzdžiui, reklamos ribojimai ir draudimas juos parduoti nepilnamečiams. Elektroninės cigaretės, kurios, kaip teigiama, turėjo terapinį poveikį (pavyzdžiui, padėdavo mesti rūkyti), galėjo būti platinamos tik gavus Swissmedic leidimą.

Kurį laiką buvo draudžiama prekiauti elektroninėmis cigaretėmis, kuriose yra nikotino, tačiau tokių cigarečių buvo galima įsivežti privatiems tikslams. Tačiau nuo 2018 m. leidžiama įvežti ES arba EEE kilmės elektronines cigaretes, kuriose yra nikotino, ir jos gali būti parduodamos šalyje, jei atitinka ES teisės reikalavimus²¹.

Vokietija

Elektroninės cigaretės priklauso tabako gaminių teisės reguliavimo sričiai. Nuo 2021 m. pradžios šiai sričiai priklauso ir elektroninės cigaretės bei skysčiai be nikotino, bet jie taip pat patenka ir į Produktų saugos įstatymo reguliavimo sritį. Elektroninių cigarečių ir skysčių pardavimas – ar su nikotinu, ar be jo – nepilnamečiams draudžiamas. Žiniasklaidoje arba internetu elektroninių cigarečių reklama draudžiama. Taip pat jų reklama draudžiama kino filmų rodymo metu, kai juos žiūri daugiausia nepilnamečiai. Nuo 2022 m. pradžios palaipsniui įsigalios lauko reklamos draudimai, išskyrus specializuotas prekybos vietas. Už teisės aktų reikalavimų, susijusių su elektroninėmis cigaretėmis, laikymąsi atsakingi gamintojai, importuotojai, o kai kuriais atvejais – prekybininkai.

Elektroninės cigaretės ir jų baterijos nepriklauso komunalinėms atliekoms. Šios atliekos priskiriamos elektronikos atliekoms ir turi būti tvarkomos kaip tokios. Nuo 2016 m. šias atliekas priima prekybos vietos, atliekų perdirbimo vietos ir specializuotos prekybos vietos²².

Parengė

Informacijos ir komunikacijos departamentas

Tyrimų skyriaus

Patarėjas Sigitas Daukša

Tel. (8 5) 239 6172, el. p. sigitas.dauksa@lrs.lt

²⁰ Trade in electronic cigarettes and refill containers: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/the-public-health-agency-of-sweden/living-conditions-and-lifestyle/andtg/rules/e-cigarettes-refill-containers/trade-in/>; Rules regarding e-cigarettes and refill containers: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/the-public-health-agency-of-sweden/living-conditions-and-lifestyle/andtg/tobacco/rules/>

²¹ Cigarettes électroniques: <https://www.blv.admin.ch/blv/fr/home/gebrauchsgegenstaende/e-zigaretten.html>

²² Tabakerzeugnisse und E-Zigaretten:

https://www.bvl.bund.de/DE/Arbeitsbereiche/03_Verbraucherprodukte/02_Verbraucher/05_Tabakerzeugnisse/bgs_Tabakerzeugnisse_node.html;jsessionid=4A65E59E5142D964FAAEC2A156D0AE50.2_cid360; E-Zigaretten und Nachfüllbehälter: https://www.bvl.bund.de/DE/Arbeitsbereiche/03_Verbraucherprodukte/03_AntragstellerUnternehmen/09_FAQ/07_FAQ_E-Zigaretten/FAQ_e-zigaretten_node.html; E-Zigarette entsorgen: <https://www.blm.com/de/DE/blog/e-zigarette-was-beachten/e-zigarette-entsorgen>

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija. Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą. Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2021